Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
GIOVANNI PITRUZZELLA
prednesené 27. apríla 2023 [1]

Vec C-655/21

Trestné konanie
proti
G. ST. T.,
za účasti:
Rajonna prokuratura Burgas, TO Nesebăr

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Rajonen săd – Nesebăr (Okresný súd Nesebar, Bulharsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dodržiavanie práv duševného vlastníctva – Dohoda TRIPS – Trestnoprávne sankcie v prípade falšovania ochrannej známky – Uplatniteľnosť Charty – Zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov“

1. Vo veci, ktorá je predmetom týchto návrhov, kladie Rajonen săd – Nesebăr (Okresný súd Nesebar, Bulharsko) Súdnemu dvoru štyri prejudiciálne otázky, z ktorých sa prvé dve týkajú výkladu smernice 2004/48 [2] a ďalšie dve výkladu článku 49 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“). Tieto otázky sa nastolili v rámci trestného konania vedeného voči G. ST. T., obžalovanej z viacerých trestných činov falšovania ochranných známok.

I. Právny rámec

A. Právo Únie

2. V rámci primárneho práva je v prejednávanom návrhu na začatie prejudiciálneho konania relevantný článok 49 Charty, a to z hľadiska zákonnosti a tiež z hľadiska primeranosti trestných činov a trestov podľa prvého a tretieho odseku predmetného článku. V súvislosti so smernicou 2004/48 vnútroštátny súd odkazuje na odôvodnenia 26 a 28, ako aj na článok 13 v oblasti náhrady ujmy z porušenia práva duševného vlastníctva. S cieľom zachovať stručnosť len odkážem na znenie príslušných ustanovení, pričom na ich obsah sa v prípade potreby odvolám v ďalšom texte týchto návrhov.

[1] Jazyk prednesu: taliančina.

[2] Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, 2004, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).

B. Bulharské právo

3. V návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa uvádzajú články 13, 119 a 127 Zakon za markite i geografskite označenija (zákon o ochranných známkach a označení pôvodu; ďalej len „ZMGO“) a články 13, 76b a 81 Zakon za markite i geografskite označenija (zákon o ochranných známkach a označení pôvodu, zrušený, účinný ku dňu 22. júna 2016, ďalej len „ZMGO 2016“). Konkrétne sa v článku 127 ods. 1 ZMGO a článku 81 ods. 1 ZMGO 2016 stanovuje, že správna sankcia sa uloží tomu, kto v obchodnom styku používa výrobky alebo služby s označením zhodným alebo podobným s registrovanou ochrannou známkou, a to bez súhlasu jej majiteľa.

4. Vnútroštátny súd tiež odkazuje na články 55, 66 a 172b Nakazatelen kodex (Trestný zákon; ďalej len „NK“) a články 84 až 88 a článok 247c Nakazatelno-procesualen kodex (Trestný poriadok; ďalej len „NPK“). Na účely prejednávanej veci je relevantný najmä článok 172b NK, na ktorý je potrebné sa odvolať už na tomto mieste a podľa ktorého:

„1. Kto v obchodnom styku bez súhlasu majiteľa výhradného práva používa ochrannú známku, dizajn, odrodu rastliny alebo plemeno zvieraťa, ktoré sú predmetom tohto výhradného práva, alebo bez právneho základu používa zemepisné označenie alebo príslušné napodobeniny, potrestá sa odňatím slobody až na päť rokov a peňažným trestom až do výšky 5 000 bulharských levov (BGN).

2. Ak páchateľ spácha skutok podľa odseku 1 opakovane, alebo ním spôsobí závažné škodlivé následky, potrestá sa odňatím slobody na 5 až 8 rokov a peňažným trestom od 5 000 do 8 000 BGN.

3. Predmet trestného činu bude zhabaný a zničený bez ohľadu na to, kto je jeho vlastníkom.“

II. Konanie vo veci samej a konanie na Súdnom dvore

5. Voči obžalovanej G. ST. T., ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, bola podaná obžaloba z dôvodu, že v roku 2016 mala spáchať viacero trestných činov týkajúcich sa falšovania registrovaných ochranných známok, keď bez súhlasu majiteľov príslušných práv ponúkala na predaj oblečenie, na ktorom boli zobrazené označenia podobné uvedeným registrovaným ochranným známkam v celkovej hodnote 1 404 590,00 BGN v prípade originálov a 80 201,00 BGN v prípade napodobenín. Predmetné výrobky, zaistené v predajni, v ktorej sa ponúkali na predaj, sa zhabali a následne zničili.

6. Vnútroštátny súd v prvom rade zdôrazňuje, že v rámci voľnej úvahy, ktorej sa vytvára priestor v odôvodnení 28 smernice 2004/48, sa v Bulharskej republike zaviedli trestné činy podľa článku 172b ods. 1 a 2 NK dopĺňajúce správny delikt, ktorý sa v danom čase stanovoval v článku 81 ods. 1 ZMGO 2016. Uvedený súd v podstate poznamenáva, že skutková podstata trestného činu podľa článku 172b ods. 2 NK vyžaduje vyhodnotiť rozsah škody spôsobenej majiteľovi príslušného práva. Na tieto účely vnútroštátna judikatúra odkazuje na domnienku, ktorá sa nestanovuje v smernici 2004/48 a podľa ktorej škoda spôsobená týmto trestným činom zodpovedá protihodnote maloobchodných predajných cien legálne vyrobených výrobkov, ktoré sú totožné alebo podobné dotknutým napodobeninám. Takáto škoda navyše nezahŕňa stratu na zárobku ani nemajetkovú ujmu. Za uvedených okolností si vnútroštátny súd kladie otázku, či je predmetná bulharská právna úprava zlučiteľná so smernicou 2004/48.

7. V druhom rade po konštatovaní, že trestný čin podľa článku 172b NK a príslušný správny delikt stanovený v ZMGO patria do pôsobnosti práva Únie, keďže ide o sankčné ustanovenia vzťahujúce sa na právne vzťahy upravené právom Únie, si vnútroštátny súd kladie otázku týkajúcu sa zlučiteľnosti článku 49 ods. 1 Charty a bulharskej právnej úpravy, podľa ktorej rovnaké konanie predstavuje skutkovú podstatu správneho deliktu a tiež trestného činu, a to bez stanovenia jasného a presného rozlišovacieho kritéria.

8. Uvedený súd si napokon kladie otázku, či trest odňatia slobody podľa článku 172b ods. 2 NK s obzvlášť vysokou zákonnou minimálnou hranicou a maximálnou trestnou sadzbou, ktorú nemožno považovať za miernu, zodpovedá zásade primeranosti zakotvenej v článku 49 ods. 3 Charty, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že konkrétne možnosti zníženia trestu sú mimoriadne obmedzené.

9. Za týchto okolností Rajonen săd – Nesebăr (Okresný súd Nesebar) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„Sú právne predpisy a judikatúra, podľa ktorých škoda spôsobená majiteľovi práva je znakom skutkovej podstaty trestných činov podľa článku 172b ods. 1 a 2 NK, v súlade s normami zavedenými smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 týkajúcimi sa škody spôsobenej neoprávneným vykonávaním práv duševného vlastníctva?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Je automatická domnienka na zistenie škody, ktorú v Bulharskej republike zaviedla judikatúra – vo výške hodnoty výrobkov ponúkaných na predaj, vypočítaná na základe maloobchodných cien legálne vyrobených výrobkov, v súlade s normami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004?

Sú so zásadou zákonnosti trestných činov zakotvenou v článku 49 Charty základných práv Európskej únie zlučiteľné právne predpisy, v ktorých chýba vymedzenie hraníc medzi priestupkom (článok 127 ods. 1 v súčasnosti platného ZMGO a článok 81 ods. 1 ZMGO platného v roku 2016) a trestným činom podľa článku 172b ods. 1 NK a, v prípade zápornej odpovede na prvú otázku, trestným činom podľa článku 172b ods. 2 NK?

Sú tresty stanovené v článku 172b ods. 2 NK (trest odňatia slobody od piatich do ôsmich rokov, ako aj peňažný trest vo výške od 5 000 do 8 000 BGN) v súlade so zásadou stanovenou v článku 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie (prísnosť trestov nesmie byť neprimeraná trestnému činu)?“

10. Písomné pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora predložili Rakúska republika a Európska komisia. V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania Súdny dvor položil dotknutým stranám podľa vyššie uvedeného článku 23 niekoľko otázok vyžadujúcich písomné stanovisko týkajúcich sa článkov 49 a 51 Charty. Rakúska republika a Komisia na základe predmetného opatrenia predložili takéto stanoviská.

11. V súlade s požiadavkou Súdneho dvora sa tieto návrhy zamerajú výlučne na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku.

III. Analýza

A. O právomoci Súdneho dvora: úvodné poznámky

12. Právomoc Súdneho dvora odpovedať na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku závisí od uplatniteľnosti Charty na konanie vo veci samej. Táto uplatniteľnosť je zase závislá od otázky, či bulharský zákonodarca pri stanovení sankcií podľa článku 172b NK vykonával v súlade s požiadavkou podľa článku 51 ods. 1 Charty, v ktorom sa vymedzuje jej pôsobnosť, právo Únie. Odpoveď na túto otázku by bola jednoznačne kladná, ak by sa v zhode s vnútroštátnym súdom konštatovalo, že článok 172b NK predstavuje trestnoprávne ustanovenie prijaté pri prebratí smernice 2004/48 do bulharského práva. Súdny dvor sa musí k tejto skutočnosti vyjadriť v rámci odpovedí, ktoré má poskytnúť na prvé dve prejudiciálne otázky.

13. Tieto návrhy, ktoré sa, ako už bolo uvedené, netýkajú prvých dvoch prejudiciálnych otázok, si naopak kladú za cieľ preskúmať uplatniteľnosť Charty z iného uhla pohľadu, a preto vychádzajú z predpokladu, že Súdny dvor rozhodne v tom zmysle, že trestnoprávne ustanovenia, ktorých zlučiteľnosť so smernicou 2004/48 má vnútroštátny súd v úmysle posúdiť, nepatria do pôsobnosti uvedenej smernice. Konkrétne sa v týchto návrhoch budem zaoberať posúdením, či uplatnenie Charty, a teda právomoc Súdneho dvora odpovedať na predmetné otázky, môžu závisieť od skutočnosti, že prostredníctvom predmetných vnútroštátnych predpisov sa vykonáva záväzok prijatý v rámci medzinárodnej zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je Únia.

1. Uplatnenie Charty v prípade vykonávania medzinárodnoprávnych záväzkov Únie členskými štátmi

14. Podľa článku 51 ods. 1 Charty sú ustanovenia Charty určené členským štátom výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie. Podľa článku 51 ods. 2 Charta nerozširuje pôsobnosť práva Únie nad rámec právomocí Únie, ani nezakladá žiadnu novú právomoc ani úlohu pre Úniu, ani nemení právomoci a úlohy vymedzené v Zmluvách.

15. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že základné práva zaručené Chartou sa uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, nie však mimo týchto situácií.[3] Tieto práva sa preto musia dodržiavať najmä vtedy, ak vnútroštátna právna úprava spadá do pôsobnosti tohto práva.[4] Ak takáto situácia nastane, Súdny dvor je v rámci prejudiciálneho konania povinný poskytnúť všetky výkladové prvky potrebné na to, aby vnútroštátny súd posúdil súlad tejto právnej úpravy so základnými právami, ktorých dodržiavanie zabezpečuje.[5]

16. Ako zdôraznil generálny advokát Saugmandsgaard Øe v návrhoch, ktoré predniesol vo veci Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov)[6], v súlade s judikatúrou Súdneho dvora možno situácie, v ktorých sú členské štáty viazané základnými právami uznanými v právnom poriadku Únie, rozdeliť do – minimálne – dvoch kategórií.

[3] Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BPC Lux 2 a i. (C-83/20, EU:C:2022:346, bod 26).

[4] Pozri rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov) (C-235/17, EU:C:2019:432, bod 63 a citovaná judikatúra).

[5] Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BPC Lux 2 a i. (C-83/20, EU:C:2022:346, bod 26).

[6] (C-235/17, EU:C:2018:971, bod 71 a nasl.).

17. Predmetné základné práva na jednej strane zaväzujú členské štáty, keď *sa nimi vykonávajú* ustanovenia práva Únie, bez ohľadu na to, či sa uvádzajú v Zmluve,[7] nariadeniach,[8] smerniciach,[9] rámcových rozhodnutiach[10] alebo aj v aktoch, ktoré majú svoj právny základ v právnych predpisoch Únie a ktoré sú súčasťou jej práva.[11]

18. Na druhej strane sa základné práva uznané v právnom poriadku Únie uplatňujú, keď sa členský štát prostredníctvom vnútroštátneho práva *odchýli* od práva Únie, pričom na obranu takejto právnej úpravy sa dovoláva dôvodov uznaných právom Únie. V tomto ohľade Súdny dvor na základe toho, čo už konštatoval v rozsudku ERT[12] pred nadobudnutím platnosti Charty, uviedol, že k „vykonávaniu práva Únie" podľa článku 51 ods. 1 Charty dochádza aj vtedy, keď členský štát uplatní výnimky stanovené týmto právom na účely odôvodnenia zásahu do základnej slobody zaručenej Zmluvou, hoci predmetná právna úprava sama osebe nemá za cieľ vykonať ustanovenie práva Únie.[13]

19. Uvedené delenie na dve časti však nezahŕňa všetky situácie, v ktorých sa Charta uplatňuje. Uvedené je zrejmé už z rozsudku z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson[14]. Pokiaľ ide o tento rozsudok, dotknuté vnútroštátne opatrenia upravujúce uplatnenie zvýšenia dane a začatie trestného konania zameraného na sankcionovanie podvodov s DPH, nespadali presne do žiadnej z dvoch vyššie uvedených kategórií. Súdny dvor napriek tomu rozhodol, že predmetné opatrenia predstavovali vykonávanie práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty, pričom zdôraznil skutočnosť, že ich cieľom bolo sankcionovať porušenia ustanovení smerníc Únie o DPH, teda vykonať povinnosť, ktorú členským štátom ukladá Zmluva, účinne sankcionovať správanie poškodzujúce finančné záujmy Únie.

20. Spektrum situácií, ktoré spadajú do pôsobnosti práva Únie a vedú k uplatneniu Charty, je preto širšie a nie je jasne ani vyčerpávajúco vymedzené. Vo všeobecnosti zahŕňa všetky situácie, v ktorých právo Únie ukladá členským štátom konkrétne povinnosti alebo v ktorých sa uplatňuje ustanovenie práva Únie. Kritériá na konkrétne posúdenie toho, či ide o „vykonávanie práva Únie" podľa článku 51 ods. 1 Charty sú rovnako nejednoznačné. Súdny dvor spresnil, že na tieto účely je nutné okrem iného preskúmať, či je účelom dotknutého vnútroštátneho opatrenia „vykonanie ustanovenia práva Únie, aká je povaha tejto právnej úpravy a či táto právna úprava sleduje iné ciele než tie, ktoré zahŕňa právo Únie, hoci môže toto právo nepriamo ovplyvniť, ako aj to, či existuje osobitné ustanovenie práva Únie v tejto oblasti alebo také, ktoré by ho mohlo ovplyvniť"[15]. Napriek takejto nejednoznačnosti je cieľ posúdenia jasný a spočíva v zabezpečení uplatnenia základných práv zakotvených v Charte vo všetkých prípadoch, v ktorých sa uplatňuje

7 Pozri rozsudok z 5. decembra 2017, M.A.S. a M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936).

8 Pozri rozsudok z 24. marca 1994, Bostock (C-2/92, EU:C:1994:116).

9 Pozri rozsudok z 10. júla 2003, Booker Aquaculture a Hydro Seafood (C-20/00 a C-64/00, EU:C:2003:397).

10 Pozri rozsudok z 5. apríla 2016, Aranyosi a Căldăraru (C-404/15 a C-659/15 PPU, EU:C:2016:198).

11 Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BPC Lux 2 a i. (C-83/20, EU:C:2022:346).

12 Pozri rozsudok z 18. júna 1991, ERT (C-260/89, EU:C:1991:254).

13 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov) (C-235/17, EU:C:2019:432, bod 65 a citovaná judikatúra). V danom prípade išlo o žalobu o nesplnenie povinnosti, v rámci ktorej Komisia prvýkrát navrhla Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že dotknutý členský štát samostatne porušil ustanovenie Charty. Sporná maďarská právna úprava predstavovala obmedzenie voľného pohybu kapitálu, pričom Maďarsko toto obmedzenie odôvodňovalo existenciou naliehavých dôvodov všeobecného záujmu, a tiež dôvodmi podľa článku 65 ZFEÚ. Súdny dvor rozhodol, že za takýchto okolností treba preskúmať zlučiteľnosť dotknutej právnej úpravy s právom Únie tak s ohľadom na *výnimky stanovené Zmluvou* a judikatúrou Súdneho dvora, ako aj s prihliadnutím na *základné práva zaručené Chartou*, a preto pristúpil k spoločnému preskúmaniu jednotlivých výhrad vznesených Komisiou. Poznamenávam, že generálny advokát Saugmandsgaard Øe v návrhoch, ktoré predniesol v danej veci (C-235/17, EU:C:2019:432), navrhol, aby Súdny dvor zamietol výhradu Komisie, ktorej samostatným základom bola Charta.

14 (C-617/10, EU:C:2013:105) (ďalej len rozsudok „Åkerberg Fransson").

15 Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BPC Lux 2 a i. (C-83/20, EU:C:2022:346, bod 27).

právo Únie. Ako totiž uviedol Súdny dvor v bode 21 rozsudku „Åkerberg Fransson“, „nemôže nastať prípad, ktorý by spadal pod právo Únie a neuplatnili by sa… základné práva [zaručené Chartou]“.

21. V nedávnom rozsudku zo 6. októbra 2020, Komisia/Maďarsko (Vysokoškolská výučba) [16] Súdny dvor rozhodujúci vo veľkej komore rozšíril vyššie uvedenú judikatúru o významný prvok. Vec, ktorá viedla k vyhláseniu vyššie uvedeného rozsudku, sa týkala konania o nesplnení povinnosti, v rámci ktorého Komisia Maďarsku vytýkala popri porušení článku XVII Všeobecnej dohody o obchode so službami (General Agreement on Trade in Services; ďalej len „GATS“) [17] a porušení povinností vyplývajúcich tomuto členskému štátu z článku 16 smernice 2006/123 [18] aj samostatné porušenie článkov 13, 14 ods. 3 a článku 16 Charty týkajúcich sa akademickej slobody, slobody zakladať vzdelávacie inštitúcie a slobody podnikania. [19]

22. V uvedenom rozsudku Súdny dvor predovšetkým pripomenul svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej medzinárodná zmluva uzavretá Úniou je od vstupu do platnosti neoddeliteľnou súčasťou práva Únie. [20] Ďalej uviedol, že vzhľadom na to, že GATS je súčasťou dohody o založení WTO, podpísanej a následne schválenej Úniou 22. decembra 1994 [21], ide aj o súčasť práva Únie. [22] Z tohto dôvodu dospel Súdny dvor v bode 213 k záveru, že „keď členské štáty plnia povinnosti vyplývajúce z tejto dohody… vykonávajú právo Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty“.

23. Hoci Súdny dvor neodkázal na nijaké predchádzajúce rozhodnutie, zo systematiky predmetného rozsudku je zrejmé, že uvedený záver vychádza z logiky, na ktorú sa odkazuje v bodoch 19 a 20 vyššie. [23] V prípade, o aký ide v bode 213 rozsudku Komisia/Maďarsko, takáto logika odôvodňuje uplatnenie základných práv zaručených Chartou, keďže pri vnútornom plnení medzinárodnoprávnych záväzkov Únie na základe svojej normatívnej právomoci členské štáty plnia povinnosť voči Únii tým, že vykonávajú pravidlá, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tohto práva, takže uplatniteľnosť Charty zabezpečuje, že členské štáty pri takomto konaní neporušia základné práva Únie, keď konajú ako jej „zástupcovia“. [24] Na druhej strane povinnosť členských štátov vykonať dohody uzavreté Úniou vyplýva zo Zmluvy, keďže podľa článku 216 ods. 2 ZFEÚ sú takéto dohody pre členské štáty záväzné.

24. Záver, ku ktorému Súdny dvor dospel v bode 213 rozsudku Komisia/Maďarsko, má preto obzvlášť široký potenciál na uplatnenie na základe analógie nad rámec situácie, na ktorú sa vzťahuje. Nedomnievam sa totiž, že z kontextu veci, ktorá viedla k vyhláseniu tohto rozsudku, a najmä zo skutočnosti, že dané konanie sa týkalo porušenia povinnosti vyplývajúcej z dohody

16 (C-66/18, EU:C:2020:792) (ďalej len „rozsudok Komisia/Maďarsko“).

17 GATS je súčasťou prílohy 1 B Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO) podpísanej v Marrákeši a schválenej rozhodnutím Rady 94/800/ES (z 22. decembra 1994) týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, 1994, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80), (ďalej len „dohoda o založení WTO“).

18 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 2006, s. 36).

19 Vnútroštátne predpisy spochybnené Komisiou vyžadovali od zahraničných vzdelávacích inštitúcií so sídlom mimo Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) ako podmienku na účel poskytovania služieb v oblasti vzdelávania v Maďarsku uzatvorenie medzinárodnej dohody medzi týmto členským štátom a štátom pôvodu, ako aj to, aby poskytovali vysokoškolské vzdelávanie v krajine svojho pôvodu.

20 Bod 69 rozsudku Komisia/Maďarsko.

21 Pozri rozhodnutie 94/800. Dohoda o založení WTO nadobudla platnosť 1. januára 1995.

22 Body 70 a 71 rozsudku Komisia/Maďarsko.

23 Pozri bod 19 vyššie. Na judikatúru vychádzajúcu z rozsudku ERT, ktorý patrí do druhej z uvedených kategórií – pozri bod 20 vyššie – sa totiž výslovne odkazuje v bode 214 rozsudku Komisia/Maďarsko, aby sa tým podporilo samostatné odôvodnenie uplatnenia Chartou zaručených základných práv v danej veci.

24 Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Komisia/Maďarsko (Vysokoškolské vzdelávanie) (C-66/18, EU:C:2020:172, bod 128).

uzavretej Úniou, by bolo možné vyvodiť zámer Súdneho dvora obmedziť predmetný záver len na prípady, v ktorých môže dotknuté vnútroštátne opatrenie spochybniť medzinárodnú zodpovednosť Únie. Takémuto reštriktívnemu výkladu podľa môjho názoru odporuje jednak znenie uvedeného bodu, jednak predpoklady, z ktorých sa v danom prípade vyvodzuje uplatnenie Charty – t. j. začlenenie GATS do práva Únie – a rovnako aj vyššie uvedená logika, ktorá je základom tohto uplatnenia.

25. V tejto súvislosti poukazujem na to, že podobné odôvodnenie, aké uviedol Súdny dvor v rozsudku Komisia/Maďarsko, sa v tomto prípade s cieľom odôvodniť uplatnenie všeobecných zásad práva Únie nachádza v rozsudku z 24. februára 2022, Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell'Economia e delle Finanze [25]. V konaní, ktoré viedlo k vyhláseniu tohto rozsudku, si vnútroštátny súd položil otázku týkajúcu sa primeranosti vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá v prípade predaja tabakových výrobkov neplnoletým osobám stanovovala kombináciu pokuty a vedľajšej správnej sankcie spočívajúcej v dočasnom pozastavení oprávnenia na predaj tabakových výrobkov. Súdny dvor najprv konštatoval neuplatniteľnosť ustanovení práva Únie, ktorých výklad žiadal vnútroštátny súd, na situáciu uvádzanú v konaní vo veci samej. [26] Následne, na základe odkazu na bod 69 rozsudku Komisia/Maďarsko a na judikatúru, podľa ktorej medzinárodná dohoda uzavretá Úniou je od vstupu do platnosti neoddeliteľnou súčasťou práva Únie, Súdny dvor konštatoval, že vnútroštátne ustanovenie dotknuté vo veci samej bolo potrebné posúdiť s ohľadom na článok 16 Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) o kontrole tabaku, podpísaného 21. mája 2003 v Ženeve (WHO Framework Convention on Tobacco Control; ďalej len „RDKT") [27], a najmä jeho odseku 1, podľa ktorého všetky strany tohto rámcového dohovoru prijmú a uplatňujú „účinné právne, výkonné a správne alebo iné opatrenia na príslušnej vládnej úrovni na zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako osemnásť rokov alebo mladším, ak je tak určený vek plnoletosti domácim právom". Súdny dvor napokon uviedol, že „keďže RDKT je neoddeliteľnou súčasťou práva Únie, jeho vykonávanie musí rešpektovať zásadu proporcionality ako všeobecnú zásadu práva Únie" [28]. Inak povedané, Súdny dvor uznal, že keď členské štáty plnia záväzky prijaté na základe uvedeného rámcového dohovoru, ide o „uplatňovanie práva Únie", ktoré vedie k uplatneniu všeobecných zásad tohto práva.

26. Uplatniteľnosť Charty na prípad vo veci samej treba posúdiť so zreteľom na vyššie uvedené zásady.

2. O uplatnení Charty na prípad vo veci samej

27. Vnútroštátny súd žiada Súdny dvor o výklad článku 49 Charty s cieľom posúdiť súlad ustanovení bulharského práva, ktoré sankcionujú falšovanie registrovanej ochrannej známky, s týmto ustanovením. Uvedený súd vychádza z predpokladu, že situácia, ktorá je predmetom

[25] (C-452/20, EU:C:2022:111) (ďalej len rozsudok „Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell'Economia e delle Finanze").

[26] Išlo o článok 5 ZEÚ a článok 23 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/40/EÚ z 3. apríla 2014 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových a súvisiacich výrobkov a o zrušení smernice 2001/37/ES (Ú. v. EÚ L 127, 2014. s. 1, a korigendá uverejnené v Ú. v. EÚ L 40, 2016, s. 16 a Ú. v. EÚ L 150, 2015, s. 24). V súvislosti s touto smernicou Súdny dvor konštatoval, že neviedla k harmonizácii aspektov predaja tabakových výrobkov týkajúcich sa predaja týchto výrobkov maloletým (pozri body 24 až 27).

[27] Pozri rozsudok Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell'Economia e delle Finanze, body 19 až 32. RDKT bol v mene európskej únie schválený rozhodnutím Rady 2004/513/ES z 2. júna 2004 o uzavretí Rámcového dohovoru Svetovej zdravotníckej organizácie o kontrole tabaku (Ú. v. EÚ L 213, 2004, s. 8).

[28] Pozri bod 33 rozsudku Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell'Economia e delle Finanze.

konania vo veci samej, patrí do pôsobnosti práva Únie, pretože trestné činy podľa článku 172 b ods. 1 a 2 NK, ako aj správne delikty podľa ZMGO a ZMGO 2016 sa vzťahujú „na právne vzťahy upravené právom Únie“.

28. V tejto súvislosti pripomínam, že Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva, ktorá je súčasťou prílohy 1 C k dohode o založení WTO (ďalej len „dohoda TRIPS“), sleduje okrem iného cieľ stanoviť minimálne multilaterálne pravidlá na boj proti napodobeninám, pričom *de facto* sa ňou zosúlaďujú opatrenia a postupy zamerané na presadzovanie práv duševného vlastníctva.[29] Podľa článku 61 tejto dohody „členovia zabezpečia, aby aspoň v prípadoch úmyselného falšovania ochranných známok… bolo zavedené trestné konanie a tresty. Nápravné opatrenia budú zahŕňať trest odňatia slobody a/alebo peňažné pokuty, dostatočne vysoké na odradenie od podobného konania a budú zodpovedať výške trestov za podobné závažné trestné činy. Vo vhodných prípadoch budú nápravné opatrenia zahŕňať tiež zabavenie, konfiškáciu a zničenie porušujúceho tovaru…“. Hoci vnútroštátny súd na túto dohodu neodkázal, stanovujú sa ňou osobitné povinnosti týkajúce sa trestného konania a trestov. Aj keď dohoda nešpecifikuje konkrétne trestné sadzby, vyžaduje prinajmenšom zaviesť konkrétne druhy trestov. Odvolanie sa na trestnoprávne sankcie ako na „prostriedky na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva“, uvedené v odôvodnení 28 smernice 2004/48, treba považovať za implicitný odkaz na uvedené záväzky, ktoré v každom prípade nie sú smernicou, podľa jej výslovného ustanovenia, dotknuté.[30]

29. Súdny dvor už pred časom uznal, že dohoda TRIPS je, podobne ako GATS, neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku Únie,[31] pričom z tohto dôvodu je v rámci práva Únie uplatniteľná, hoci jej ustanovenia nemajú priamy účinok ani nevytvárajú pre jednotlivcov práva, ktoré môžu títo jednotlivci priamo uplatňovať na súde podľa práva Únie.[32] Na predmetnú dohodu sa preto vzťahuje pojem „obchodné aspekty duševného vlastníctva“ podľa článku 207 ods. 1 ZFEÚ, a preto sa na ňu od nadobudnutia platnosti Zmluvy o FEÚ uplatňuje výlučná vonkajšia právomoc Únie v oblasti spoločnej obchodnej politiky.[33]

30. Z analogického uplatnenia odôvodnenia Súdneho dvora uvedeného v bode 213 rozsudku Komisia/Maďarsko vyplýva, že keď členské štáty plnia povinnosti vyplývajúce z dohody TRIPS, vrátane povinností, ktoré vyplývajú z článku 61 tejto dohody, vykonávajú právo Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty. V rozsahu, v akom trestné činy podľa článku 172b ods. 1 a 2 NK predstavujú vykonávanie záväzkov vyplývajúcich z článku 61 dohody TRIPS, sa teda Charta vzťahuje na situáciu, ktorá je predmetom konania vo veci samej.

31. Na rozdiel od tvrdenia rakúskej vlády, uvedenému záveru neodporuje skutočnosť, že autori Zmlúv preniesli na Úniu len obmedzené právomoci v trestných veciach,[34] a preto trestné právo v zásade patrí do právomoci členských štátov.[35]

[29] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júla 2013, Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland (C-414/11, EU:C:2013:520, bod 58).

[30] Pozri článok 2 ods. 3 písm. b).

[31] Pozri rozsudok z 15. marca 2012, SCF Consorzio Fonografici (C-135/10, EU:C:2012:140, body 39 a 40). Pozri tiež rozsudok z 13. novembra 2018, Levola Hengelo (C-310/17, EU:C:2018:899, bod 39).

[32] Pozri rozsudok z 15. marca 2012, SCF Consorzio Fonografici (C-135/10, EU:C:2012:140, bod 46).

[33] Pozri rozsudok z 18. júla 2013, Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland (C-414/11, EU:C:2013:520, body 45 až 60).

[34] Pozri rozsudok z 26. februára 2019, Rimšēvičs a ECB/Lotyšsko (C-202/18 a C-238/18, EU:C:2019:139, bod 57).

[35] Pozri rozsudok zo 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Berlin a i. (Vydanie na Ukrajinu) (C-398/19, EU:C:2020:1032, bod 65).

32. Z rovnakej judikatúry totiž na jednej strane vyplýva, že predmetnú právomoc treba v každom prípade vykonávať nielen v súlade so základnými slobodami zaručenými právom Únie, ale aj s právom Únie ako celkom, najmä s primárnym právom.[36] Aj pri vykonávaní úkonov v oblastiach patriacich do ich právomoci sú členské štáty povinné dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z práva Únie.[37] Na druhej strane Súdny dvor už dávnejšie konštatoval, že samotná skutočnosť, že trestné právo, ako aj pravidlá trestného konania v zásade nepatria do právomoci Únie,[38] nebráni normotvorcovi Únie prijať opatrenia súvisiace s trestným právom členských štátov, ak uplatnenie účinných, primeraných a odradzujúcich trestných sankcií príslušnými vnútroštátnymi orgánmi je nevyhnutným opatrením na zabezpečenie plnej účinnosti konkrétnej politiky Únie alebo riadneho fungovania vnútorného trhu.[39] Takáto právomoc sa v súčasnosti výslovne uvádza v článku 83 ods. 2 ZFEÚ. Z uvedeného vyplýva, že normotvorca Únie má za podmienok podľa uvedeného ustanovenia právomoc prijímať opatrenia na harmonizáciu trestného práva týkajúce sa vymedzenia minimálnych pravidiel vo veci stanovenia trestných činov a sankcií nevyhnutných na zabezpečenie plnej účinnosti pravidiel, ktoré tento normotvorca vydáva v oblasti ochrany duševného vlastníctva, t. j. ochrany, ktorú napokon zakotvuje samotná Charta v článku 17 ods. 2 Rozsah povinnosti členských štátov vyplývajúcej z článku 61 dohody TRIPS, teda povinnosti zaviesť trestné konanie a tresty, ktoré sa uplatnia v prípadoch úmyselného falšovania ochranných známok, nepresahuje právomoc stanovenú v článku 83 ods. 2 ZFEÚ.

33. Iste, ako zdôraznila rakúska vláda, v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. j) ZFEÚ ide o spoločnú právomoc Únie a členských štátov, ktorú tieto štáty podľa článku 2 ods. 2 ZFEÚ vykonávajú „v rozsahu, v akom Únia svoju právomoc nevykonala“. Únia však neprijala harmonizačné pravidlá týkajúce sa trestného konania a trestov za porušenie práv duševného vlastníctva.[40] Ako ďalej poznamenala rakúska vláda, Súdny dvor uviedol, že samotná skutočnosť, že určité vnútroštátne opatrenie patrí do oblasti, v ktorej má Únia právomoc, nemôže viesť k tomu, že dané opatrenie by sa zaraďovalo do pôsobnosti práva Únie, teda k uplatniteľnosti Charty.[41] Napokon z ustálenej judikatúry, ktorá má svoj pôvod v rozsudku z 26. októbra 1982, Kupferberg, na ktorý rakúska vláda tiež odkazuje, vyplýva, že opatrenia nevyhnutné na vykonanie ustanovení dohody uzavretej Úniou je potrebné prijať na základe súčasného stavu práva Únie v oblastiach, na ktoré sa dohoda vzťahuje, v niektorých prípadoch inštitúciami Únie, inokedy členskými štátmi.[42]

34. Ak však Únia zostáva v plnom rozsahu oprávnená jednak legislatívne upravovať práva duševného vlastníctva na základe právomocí, ktoré patria do oblasti vnútorného trhu, v súlade s pravidlami týkajúcimi sa existencie, rozsahu a výkonu práv duševného vlastníctva uvedených v dohode TRIPS,[43] jednak prijímať trestnoprávne predpisy na základe článku 83 ods. 2 ZFEÚ s cieľom zabezpečiť účinnosť pravidiel na ochranu týchto práv, harmonizácia ochrany duševného

[36] Pozri rozsudok z 26. februára 2019, Rimšēvičs a ECB/Lotyšsko (C-202/18 a C-238/18, EU:C:2019:139, bod 57).

[37] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. februára 2022, RS (Účinok rozhodnutí Ústavného súdu) (C-430/21, EU:C:2022:99, bod 38 a tam citovaná judikatúra).

[38] Pozri rozsudok z 11. novembra 1981, vec 203/80, Casati, Zb. s. 2595, bod 27, a zo 16. júna 1998, vec C-226/97, Lemmens, Zb. s. I-3711, bod 19.

[39] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. septembra 2005, Komisia/Rada (C-176/03, EU:C:2005:542, bod 48), hoci v rozsudku z 23. októbra 2007, Komisia/Rada (C-440/05, EU:C:2007:625, bod 70), Súdny dvor naopak vylúčil právomoc Európskeho spoločenstva v súvislosti s určením druhu a výšky uplatniteľných trestných sankcií.

[40] Pripomínam, že 12. júla 2005 prijala Komisia návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o trestnoprávnych opatreniach na zabezpečenie dodržiavania práv duševného vlastníctva [KOM(2005) 276 v konečnom znení], zmenený a doplnený 26. apríla 2006 [KOM(2006)168 v konečnom znení, ďalej len „zmenený a doplnený návrh smernice“]. Tento návrh, ktorý pôvodne vychádzal z článku 95 ES a po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy z článku 83 ods. 2 ZFEÚ, bol stiahnutý v roku 2010 (Ú. v. EÚ C 252, 2010, s. 7).

[41] Pozri rozsudok zo 14. októbra 2021, INSS (Vdovský dôchodok založený na faktickom partnerstve) (C-244/20, neuverejnený, EU:C:2021:854, bod 61).

[42] Pozri rozsudok z 26. októbra 1982, Kupferberg (104/81, EU:C:1982:362, bod 12, ďalej len „rozsudok Kupferberg“).

[43] Pozri rozsudok z 18. júla 2013, Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland (C-414/11, EU:C:2013:520, bod 59).

vlastníctva na celosvetovej úrovni vykonaná touto dohodou [44] vrátane harmonizácie boja proti napodobeninám, v zásade zaväzuje každého člena WTO a bez ohľadu na vnútorné harmonizačné akty sa stáva súčasťou právneho poriadku Únie, a tak vykonávanie záväzkov prijatých v rámci takýchto dohôd patrí do pôsobnosti práva Únie, a to aj keď k nemu dochádza zo strany členských štátov pri výkone ich právomocí.

35. Na druhej strane už v samotnom rozsudku Kupferberg Súdny dvor uviedol, že „pri zabezpečovaní dodržiavania záväzkov vyplývajúcich z dohody uzavretej inštitúciami Spoločenstva si členské štáty plnia povinnosť nielen voči dotknutej tretej strane, ale aj a predovšetkým voči Spoločenstvu, ktoré prevzalo zodpovednosť za riadne plnenie dohody“, pričom zdôraznil skutočnosť, že predmetné zmluvné ustanovenia majú „podstatu práva Spoločenstva“ [45]. Zdá sa tak, že bod 213 rozsudku Komisia/Maďarsko rozvíja uvedenú judikatúru, ktorá napriek tomu, že nepochybne predstavuje extenzívny výklad pojmu „vykonávanie práva Únie“ uvedeného v článku 51 ods. 1 Charty, v každom prípade neprekračuje limity vyžadované uvedeným ustanovením. Z tohto dôvodu sa nedomnievam, že rozsah výkladu predmetného pojmu vyplývajúci z uvedeného bodu by bolo možné, podľa návrhu rakúskej vlády, obmedziť len na prípady implementácie zmluvných ustanovení, ktoré patria do už vykonávanej právomoci Únie. [46]

36. Pripomínam ďalej, že Súdny dvor v rozsudku Komisia/Maďarsko na tvrdenie vychádzajúce z nedostatku právomoci Únie v oblasti vysokoškolského vzdelávania odpovedal, že hoci členské štáty majú v oblasti vzdelávania širokú právomoc, záväzky prijaté v rámci GATS vrátane záväzkov vzťahujúcich sa na uvoľnenie obchodu so súkromnými vzdelávacími službami patria, vzhľadom na to, že sú súčasťou spoločnej obchodnej politiky, do výlučnej právomoci Únie. [47] Rovnako podotýkam, že v rozsudku Agenzia delle dogane e dei monopoli a Ministero dell'Economia e delle Finanze viedlo vykonávanie RDKT dotknutým členským štátom k uplatneniu všeobecných zásad práva Únie aj pri neexistencii konkrétneho harmonizačného predpisu na úrovni Únie, a to nielen v súvislosti s príslušnými sankciami, ale aj pokiaľ ide o porušené hmotnoprávne pravidlá. [48] V tomto ohľade je tiež dôležité poznamenať, že trestné stíhanie G. ST. T. a tresty dotknuté v rámci daného konania sa na rozdiel od veci, ktorá viedla k vyhláseniu uvedeného rozsudku, zameriavajú na potlačenie porušovania výhradných práv priznaných registrovanou ochrannou známkou, ktorých rozsah predstavuje oblasť podliehajúcu rozsiahlej harmonizácii a regulácii na úrovni Únie. [49]

37. Pokiaľ ide napokon o tvrdenie, ktoré rakúska vláda vyvodzuje z článku 207 ods. 6 ZFEÚ a podľa ktorého „výkon právomocí prenesených týmto článkom nepovedie k harmonizácii zákonov alebo iných právnych predpisov „členských štátov, pokiaľ Zmluvy takúto harmonizáciu vylučujú“, stačí jednak poznamenať, že skutočnosť, že článok 166 ods. 4 ZFEÚ obsahuje výslovný zákaz harmonizácie právnych predpisov v oblasti vzdelávania, nebránila Súdnemu dvoru v tom, aby rozhodol o uplatniteľnosti Charty na základe dôvodov uvedených v bode 213 predmetného

44 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júla 2013, Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland (C-414/11, EU:C:2013:520, bod 58).

45 Pozri rozsudok Kupferberg, body 13 a 14.

46 Okrem toho podotýkam, že aj keby to tak bolo, Charta by sa uplatňovala na základe ustanovení prijatých Úniou v rámci jej vnútornej právomoci.

47 Pozri rozsudok Komisia/Maďarsko, bod 74. Uvedeným tvrdením Maďarsko namietalo nedostatok právomoci Súdneho dvora na prejednanie predmetnej žaloby o nesplnenie povinnosti.

48 Ako už bolo uvedené, Súdny dvor v uvedenom rozsudku výslovne uznal neexistenciu harmonizácie aspektov týkajúcich sa predaja tabakových výrobkov maloletým.

49 Pozri smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2436 zo 16. decembra 2015 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 336, 2015, s. 1), a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1001 zo 14. júna 2017 o ochrannej známke Európskej únie (Ú. v. EÚ L 154, 2017, s. 1).

rozsudku, jednak pripomenúť, že na možnosť aproximácie zákonov a iných právnych predpisov v oblasti trestného práva na účely zabezpečenia účinného uskutočňovania politiky Únie sa, ako už bolo uvedené, výslovne odkazuje v článku 83 ods. 2 ZFEÚ. [50]

38. Na základe všetkých predchádzajúcich úvah sa domnievam, že Charta sa vzťahuje na situáciu vo veci samej, ak a pokiaľ konanie, ktoré je predmetom obžaloby vo veci samej, a tiež sankcie uplatniteľné na toto konanie patria do pôsobnosti článku 61 dohody TRIPS, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

B. O tretej prejudiciálnej otázke

39. Treťou prejudiciálnou otázkou vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor o rozhodnutie, či zásada zákonnosti trestných činov a trestov zakotvená v článku 49 ods. 1 Charty bráni vnútroštátnym právnym predpisom, podľa ktorých môže rovnaké konanie viesť k správnemu deliktu a k trestnému činu, a to bez jasného vymedzenia hraníc medzi príslušnými dvoma druhmi zodpovednosti, teda bez toho, aby sa dotknutým stranám umožnilo predvídať dôsledky takéhoto konania.

40. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že podľa zásady zákonnosti trestných činov a trestov musia ustanovenia trestného práva spĺňať určité požiadavky prístupnosti a predvídateľnosti, pokiaľ ide o vymedzenie trestného činu, ako aj určenie trestu. [51] Táto zásada sa uplatňuje aj na kumuláciu stíhaní a sankcií správnej a trestnoprávnej povahy v zmysle článku 50 Charty a trestného stíhania, a preto je nevyhnutné, aby aj ustanovenia umožňujúce dvojité postihovanie dodržiavalo rovnaké požiadavky. [52] Hoci zásada zákonnosti trestných činov a trestov vyžaduje, aby zákon jasne vymedzoval protiprávne konania a tresty, ktorými sú postihované, táto podmienka je splnená vtedy, ak dotknutá osoba dokáže na základe znenia príslušného ustanovenia, a v prípade potreby s pomocou jeho výkladu súdmi, rozpoznať, ktoré konania a opomenutia zakladajú jej trestnú zodpovednosť. [53] Z ustálenej judikatúry ďalej vyplýva, že zásadu presnosti príslušného práva nemožno vykladať ako zákaz postupného objasňovania pravidiel trestnej zodpovednosti prostredníctvom súdneho výkladu každého jednotlivého prípadu pod podmienkou, že výsledok je primerane predvídateľný v čase, keď došlo k spáchaniu protiprávneho konania, najmä vzhľadom na výklad, ktorého sa v danom čase pridržiavala judikatúra týkajúca sa dotknutého právneho ustanovenia. [54]

41. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania je zrejmé, že G. ST. T. je obžalovaná len z kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu podľa článku 172b ods. 2 NK. Ako zdôrazňuje samotný vnútroštátny súd, existencia „závažných škodlivých následkov“ je jednou z podstatných náležitostí predmetného trestného činu, na základe ktorej sa tento trestný čin odlišuje od správneho deliktu podľa článku 127 ods. 1 ZMGO.

[50] V tejto súvislosti pozri aj návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Komisia/Rada (C-137/12, EU:C:2013:441, body 66 a 67).

[51] Pozri rozsudok z 11. júna 2020, JI (C-634/18, EU:C:2020:455, bod 48 a citovaná judikatúra).

[52] Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BV (C-570/20, EU:C:2022:348, bod 37).

[53] Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BV (C-570/20, EU:C:2022:348, bod 38 a citovaná judikatúra).

[54] Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BV (C-570/20, EU:C:2022:348, bod 41).

42. Okrem toho z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že vo výkladovom rozsudku z roku 2013 [55], Vărchoven kasacionen săd (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko) prijal algoritmus na výpočet škody spôsobenej trestným činom podľa článku 172b – ktorého zlučiteľnosť so smernicou 2004/48 spochybnil vnútroštátny súd v rámci prvých dvoch prejudiciálnych otázok – okrem iného s cieľom poskytnúť praktický návod na správnu kvalifikáciu trestného činu podľa článku 172b NK a vymedzenie tohto trestného činu vo vzťahu k správnym deliktom.

43. V rozsahu, v akom z judikatúry uvedenej v bode 42 vyššie vyplýva jednak skutočnosť, že postupné objasňovanie pravidiel trestnej zodpovednosti prostredníctvom súdneho výkladu nie je ako také nezlučiteľné so zásadou zákonnosti trestných činov a trestov, jednak to, že jasnú a presnú povahu vnútroštátnych právnych predpisov nemožno spochybniť len na základe samotného faktu, že presné vymedzenie medzi správnym deliktom a trestným činom, ako aj prípadná kumulácia príslušných sankcií, závisia od výkladu všeobecného pojmu vyžadujúceho rozsiahle posúdenie vnútroštátnymi súdmi, [56] je úlohou vnútroštátneho súdu, aby posúdil, či napriek vyššie uvedenému výkladovému rozsudku Vărchoven kasacionen săd (Najvyšší kasačný súd) pretrváva v súvislosti s podstatnými náležitosťami správneho deliktu podľa článku 127 ZMGO a trestného činu podľa článku 172b NK taká neistota, že vedie k nepredvídateľnosti, pokiaľ ide o oblasť trestnej zodpovednosti vyplývajúcej z uvedeného ustanovenia.

44. Na tretiu prejudiciálnu otázku treba preto podľa môjho názoru odpovedať tak, že v prípade, ak vnútroštátne právne predpisy členského štátu ukladajú za falšovanie registrovanej ochrannej známky správne aj trestnoprávne sankcie, článok 49 ods. 1 Charty vyžaduje jasné vymedzenie hraníc trestnej zodpovednosti. Uvedená zásada nebráni tomu, aby sa presný rozsah podstatných náležitostí trestného činu falšovania, na základe ktorých sa tento trestný čin odlišuje od správneho deliktu, spresnila prostredníctvom súdneho výkladu za predpokladu, že takýto výklad umožní dotknutým osobám presne určiť, aké úkony a opomenutia povedú k ich trestnej zodpovednosti.

C. O štvrtej prejudiciálnej otázke

45. Štvrtou prejudiciálnou otázkou žiada vnútroštátny súd v podstate o rozhodnutie, či sú tresty stanovené v článku 172b ods. 2 NK, t. j. trest odňatia slobody na 5 až 8 rokov a peňažný trest 5 000 až 8 000 BGN, v súlade so zásadou primeranosti zakotvenou v článku 49 ods. 3 Charty. Uvedený súd zastáva názor, že trest odňatia slobody, najmä zákonom stanovená minimálna sadzba, je „mimoriadne prísny“, a to aj vzhľadom na to, že k naplneniu skutkovej podstaty tohto trestného činu dochádza už samotným uvedením predmetných výrobkov do predaja. Okrem toho vnútroštátny súd uvádza, že vzhľadom na dĺžku trestu je možnosť súdu znížiť trest alebo odložiť jeho výkon mimoriadne obmedzená. Uvedený súd napokon zdôrazňuje, že kumulácia trestu odňatia slobody s vysokým peňažným trestom, ako aj dodatočné opatrenie spočívajúce v prepadnutí majetku, ktorý je predmetom porušenia, a jeho zničení, prispievajú k vyššej závažnosti celkovej uloženej sankcie.

46. Predovšetkým pripomínam, že podľa ustálenej judikatúry pri neexistencii zosúladenia právnej úpravy Únie v oblasti sankcií, ktoré možno uložiť, ostáva členským štátom právomoc zvoliť si sankcie, ktoré sú podľa nich najvhodnejšie. Pri výkone svojej právomoci sú však členské štáty povinné, ako už bolo uvedené, dodržiavať právo Únie a jeho všeobecné zásady, a teda aj zásadu proporcionality. [57] Článok 61 dohody TRIPS sa obmedzuje na stanovenie povinnosti členov WTO

[55] Rozsudok z 31. mája 2013, vyhlásený v konaní č. 1/2013.

[56] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. marca 2018, Garlsson Real Estate a i. (C-537/16, EU:C:2018:193, body 52 a 53).

[57] Pozri rozsudok z 11. februára 2021, K.M. (Sankcie uložené kapitánovi lode) (C-77/20, EU:C:2021:112, bod 36).

trestne stíhať konkrétne porušenia práv duševného vlastníctva, pričom sa v ňom uvádza, že možné opatrenia zahŕňajú „trest odňatia slobody a/alebo peňažné pokuty, dostatočne vysoké na odradenie od podobného konania a budú zodpovedať výške trestov za podobné závažné trestné činy“. Okrem toho, ako som už tiež poznamenal, v tejto oblasti nedošlo k nijakému zosúladeniu právnych predpisov na úrovni Únie. Z uvedeného vyplýva, že členské štáty majú v tejto súvislosti širokú mieru voľnej úvahy, najmä pokiaľ ide o výšku príslušných sankcií, t. j. voľnej úvahy, ktorá im umožňuje predovšetkým posúdiť závažnosť porušenia na vnútroštátnej úrovni, a následne sankcie prispôsobiť.

47. Pripomínam ďalej, že zásada primeranosti trestov podľa článku 49 ods. 3 Charty v súlade s ustálenou judikatúrou vyžaduje, aby sankcie boli primerané závažnosti porušení, ktoré postihujú, a to najmä zabezpečením skutočne odrádzajúceho účinku, pričom nesmú ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa legitímne sledovaného dotknutými právnymi predpismi.[58] Súdny dvor tiež spresnil, že zásada proporcionality vyžaduje, aby sa pri stanovení sankcie zohľadňovali osobitné okolnosti prejednávaného prípadu.[59] V konečnom dôsledku prislúcha vnútroštátnemu súdu, ktorý má jediný právomoc posúdiť skutkový stav a vykladať vnútroštátne právo, aby určil, či sú uvedené požiadavky v konaní, ktoré na ňom prebieha, splnené.

48. Pokiaľ ide najmä o povahu a závažnosť trestného činu, z návrhu na začatie prejudiciálneho konania v prejednávanej veci vyplýva, že článok 172b NK má za cieľ okrem iného postihovať úmyselné falšovanie ochrannej známky, t. j. konanie vyznačujúce sa určitou závažnosťou, ktoré sa má podľa článku 61 dohody TRIPS trestne stíhať takým spôsobom, aby sa zabezpečil dostatočný odradzujúci účinok. Falšovanie, teda neustále rastúci fenomén, ktorý už dlhší čas naberá medzinárodný rozmer, je vážnou hrozbou pre podniky a národné hospodárstva so značnými sociálnymi dôsledkami a zároveň predstavuje problémy z hľadiska ochrany spotrebiteľov, najmä ak ide o zdravie a verejnú bezpečnosť. Je to tiež fenomén, ktorý sa zdá byť čoraz viac spojený s organizovaným zločinom.[60]

49. V prvom rade, pokiaľ ide o trest odňatia slobody stanovený v článku 172b ods. 2 NK, príslušné trestné sadzby sú výrazne vysoké, najmä ak sa vezme do úvahy minimálna hranica tohto trestu v trvaní päť rokov,[61] čo môže vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho primeranosti, predovšetkým, ak sa ukladá za správanie, akého sa týka konanie vo veci samej, v súlade s opisom vnútroštátneho súdu. Treba však prihliadnuť na to, že článok 172b ods. 2 NK sa uplatňuje v prípade osobitných priťažujúcich okolností, ktoré podľa všetkého súvisia jednak s opakovaním, resp. pokračovaním v trestnej činnosti, jednak so závažnosťou spôsobenej ujmy. Vo vzťahu k základnej skutkovej podstate sa v článku 172b ods. 1 NK totiž stanovuje nižšia minimálna zákonná sadzba v trvaní tri roky. Ako správne zdôraznia Komisia, jednou zo skutočností, ktorú treba zohľadniť pri posudzovaní primeranosti trestnoprávneho predpisu, je možnosť úpravy sankcie podľa závažnosti porušenia.[62]

[58] Pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. októbra 2021, Landespolizeidirektion Steiermark a i. (Výherné prístroje) (C-231/20, EU:C:2021:845, bod 45).

[59] Pozri rozsudok zo 4. októbra 2018, Link Logistik N&N (C-384/17, EU:C:2018:810, bod 45).

[60] Na základe týchto skutočností Komisia v návrhu na zmenu a doplnenie smernice zdôraznila, že boj proti falšovaniu a pirátstvu predstavuje pre Úniu cieľ zásadného významu.

[61] Na porovnanie, podľa návrhu na zmenu a doplnenie smernice sa za rovnaký trestný čin mal uložiť trest s hornou hranicou trestu odňatia slobody najmenej štyri roky, ak ide o trestný čin spáchaný zločineckou skupinou, alebo trestný čin ohrozujúci zdravie alebo bezpečnosť ľudí.

[62] Pozri rozsudky z 11. februára 2021, K.M. (Sankcie uložené kapitánovi lode) (C-77/20, EU:C:2021:112, bod 51) a zo 16. júla 2015, Chmielewski (C-255/14, EU:C:2015:475, bod 26).

50. Ako už bolo uvedené, hoci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania v prejednávanej veci vyplýva, že správanie, akého sa týka konanie vo veci samej, spočívajúce v uvedení do predaja oblečenia, na ktorom boli zobrazené označenia podobné uvedeným registrovaným ochranným známkam, považoval prokurátor s prihliadnutím na závažnosť spôsobenej ujmy za naplnenie skutkovej podstaty trestného činu podľa článku 172b ods. 2 NK, Súdny dvor nemá k dispozícii dostatočné informácie, najmä pokiaľ ide o rozsah pojmu „závažné škodlivé následky“ v zmysle článku 172b ods. 2 NK, a to ani teoreticky, ani vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, aby mohol vnútroštátnemu súdu poskytnúť ďalšie hodnotiace prvky nad rámec toho, čo už uviedol. V každom prípade je úlohou vnútroštátneho súdu, aby s ohľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci, ktoré možno v súlade s vnútroštátnym právom zohľadniť, konkrétne preskúmal primeranosť príslušného trestu odňatia slobody vo vzťahu ku konaniu obžalovanej a následkom tohto konania, a v prípade potreby prispôsobil výšku tohto trestu konkrétnym okolnostiam prejednávanej veci, v rozsahu, v akom to umožňuje voľná úvaha priznaná tomuto súdu, vrátane prípadnej právomoci prehodnotiť skutky, za ktoré je G. ST. T. stíhaná, a prekvalifikovať trestný čin podľa článku 172b ods. 2 NK na trestný čin podľa odseku 1 tohto paragrafu.

51. V druhom rade, pokiaľ ide o kumuláciu peňažného trestu a trestu odňatia slobody, ktorú umožňuje článok 172b ods. 2 NK, pripomínam, že Súdny dvor už v minulosti vysvetlil, že kumulácia sankcií trestnoprávnej povahy musí byť spojená s pravidlami umožňujúcimi zabezpečiť, že prísnosť všetkých uložených sankcií zodpovedá závažnosti dotknutého porušenia, keďže takáto požiadavka vyplýva nielen z článku 52 ods. 1 Charty, ale aj zo zásady primeranosti trestov zakotvenej v jej článku 49 ods. 3[63] Súdny dvor tiež objasnil, že táto požiadavka sa uplatňuje bez výnimky na všetky kumulatívne uložené sankcie, a teda tak na kumuláciu sankcií rovnakej povahy, ako aj na kumuláciu sankcií rôznej povahy, akými sú peňažné sankcie a tresty odňatia slobody.[64]

52. V prejednávanej veci preto prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby s cieľom posúdiť primeranosť konkrétneho uplatnenia dotknutej právnej úpravy v rámci konania vo veci samej preskúmal existenciu pravidiel spôsobilých zabezpečiť úpravy prísnosti všetkých stanovených sankcií, vrátane prepadnutia a zničenia tovaru, ktorý je predmetom porušenia, na nevyhnutnú mieru s ohľadom na závažnosť spáchaného trestného činu, a tiež skutočnosť, či sú takéto pravidlá uplatniteľné v trestnom konaní vedenom voči G. ST. T.

53. Na základe už vyššie uvedeného sa preto domnievam, že na štvrtú prejudiciálnu otázku treba odpovedať tak, že článok 49 ods. 3 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa v rámci potláčania falšovania registrovaných ochranných známok ukladajú trest odňatia slobody, ako aj peňažný trest, ktorých prísnosť nie je úmerná závažnosti spáchaných porušení. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby vykonal takéto konkrétne preskúmanie primeranosti, a to najmä s ohľadom na možnosť úpravy predmetných sankcií podľa závažnosti porušenia, ktorú uvedená právna úprava poskytuje, ako aj na všetky okolnosti, ktoré možno v súlade s vnútroštátnym právom zohľadniť s cieľom zvážiť jednak závažnosť daného trestného činu a tiež záťaž, ktorá pre dotknutú osobu konkrétne vyplýva z kumulácie vyššie uvedených sankcií.

[63] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. marca 2018, Procura della Repubblica (C-524/15, EU:C:2018:197, bod 55).

[64] Pozri rozsudok z 5. mája 2022, BV (C-570/20, EU:C:2022:348, bod 50).

IV. Návrh

54. S ohľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku, ktoré mu položil Rajonen săd – Nesebăr (Okresný súd Nesebar, Bulharsko), takto:

Článok 49 ods. 1 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že ak vnútroštátne právne predpisy členského štátu ukladajú za falšovanie registrovanej ochrannej známky správne aj trestnoprávne sankcie, zásada zákonnosti trestných činov a trestov zakotvená v tomto ustanovení vyžaduje jasné vymedzenie hraníc trestnej zodpovednosti. Uvedená zásada nebráni tomu, aby sa presný rozsah podstatných náležitostí trestného činu falšovania, na základe ktorých sa tento trestný čin odlišuje od správneho deliktu, spresnila prostredníctvom súdneho výkladu za predpokladu, že takýto výklad umožní dotknutým osobám v čase spáchania trestného činu presne určiť, aké úkony a opomenutia povedú k ich trestnej zodpovednosti.

Článok 49 ods. 3 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa v rámci boja proti falšovaniu registrovaných ochranných známok ukladá trest odňatia slobody, ako aj peňažný trest v rozsahu, v akom prísnosť takýchto sankcií, posudzovaných samostatne aj kumulatívne, nie je úmerná závažnosti spáchaných porušení. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby vykonal takéto konkrétne preskúmanie primeranosti, a to najmä s ohľadom na možnosť úpravy predmetných sankcií podľa závažnosti porušenia, ktorú uvedená právna úprava poskytuje, ako aj na všetky okolnosti, ktoré možno v súlade s vnútroštátnym právom zohľadniť, s cieľom zvážiť jednak závažnosť daného trestného činu a tiež záťaž, ktorá pre dotknutú osobu konkrétne vyplýva z kumulácie vyššie uvedených sankcií.